

Spis treści

Wstęp. Esej – gatunek uwikłany w paradoksy	5
Bibliografia	26
Władysław Tatarkiewicz, Skupienie i marzenie	28
Karol Irzykowski, <i>Materia poetica</i>	36
Jerzy Stempowski, O współczesnej formacji humanistycznej	45
Paweł Hostowiec [Jerzy Stempowski], Esej dla Kassandry	55
Jan Bielatowicz, Pax	69
Czesław Miłosz, Murti-Bing	85
Witold Gombrowicz, Fragmenty <i>Dziennika (1953–1956)</i>	97
Zygmunt Kubiak, Natura i obłęd	106
Kazimierz Wyka, Gospodarka wyłączona	110
Gustaw Herling-Grudziński, Sąd Ostateczny	138
Andrzej Bobkowski, Ze <i>Szkiców piórkiem</i>	149
Andrzej Bobkowski, Biografia wielkiego Kosmopolaka	152
Paweł Hertz, Europeizm i literatura polska	164
Ludwik Flaszen, Na oleju grzechów naszych	171
Józef Czapski, Narodowość czy wyłączność	175
Leszek Kołakowski, Kapłan i błazen	181
Stanisław Vincenz, Koniec świata	202
Zbigniew Herbert, Siena	210
Jacek Łukasiewicz, Zagłoba w piekle	235
Henryk Elzenberg, Troska i myśl	243
Józef Wittlin, Blaski i nędze wygnania	249
Aleksander Wat, Klucz i hak (fragmenty)	261
Gustaw Herling-Grudziński, Kafka w Rosji	276
Gustaw Herling-Grudziński, Kafka wraca do Pragi	282
Józef Tischner, Chochoł sarmackiej melancholii	289
Czesław Miłosz, Prywatne obowiązki wobec polskiej literatury (fragmenty) ..	299
Bohdan Pociąg, Historia – pozór i rzeczywistość	317
Jan Strzelecki, Próby świadectwa (fragmenty)	325
Ludwik Flaszen, Obrona Diogenesa	336

Tomasz Burek, Powieść utajona	337
Ludwik Flaszen, Księga	348
Jan Józef Szczepański, Maskarada na Oxford Street	352
Stanisław Barańczak, Zmieniony głos Settembriniego	358
Leszek Kołakowski, <i>Fabula mundi</i> i nos Kleopatry	365
Czesław Miłosz, <i>Ziemia Ulro</i> (fragment)	371
Alfred Gawroński, Ani scholastyka, ani fenomenologia	388
Andrzej Kijowski, Zamyślenia nad naszą godziną	397
Gustaw Herling-Grudziński, Fragment <i>Dziennika pisanego nocą (1980–1983)</i>	406
Sławomir Mrożek, Jaworzno	412
Ewa Bieńkowska, Literatura jako duchowa forma życia	420
Andrzej Kijowski, Notatnik ze współczesności	431
Aleksander Wat, Fragment <i>Dziennika bez samogłosek</i>	448
Adam Zagajewski, 1983	452
Cezary Wodziński, I coś po filozofie w czasie marnym	471
Ryszard Legutko, Myśli o niemyśleniu	482
Stanisław Barańczak, Pomieszanie języków	498
Władysław Stróżewski, O idei uniwersytetu	505
Józef Tischner, Chrześcijaństwo w postkomunistycznej pustce	519
Elżbieta Wolicka, Pod urokiem idei wolności	528
Jolanta Brach-Czaina, Nietykalność	542
Andrzej Dobosz, O słownikach biograficznych	556
Wojciech Karpiński, Na wystawie w Vevey	566
Andrzej Kijowski, Ja	580
Leszek Kołakowski, Uwaga o sceptycyzmie i ostatnim słowie Pascala	588
Henryk Grynberg, Nowoczesne wielkie zło	595
Jacek Salij, Mądrość i głupota	607
Barbara Skarga, W drodze	614
Paweł Lisicki, Pokusa autentyczności	645
Adam Zagajewski, <i>W cudzym pięknie</i> (fragment)	659
Ryszard Przybylski, Stos pokruszonych obrazów	663
Zygmunt Kubiak, Do czego nam dziś potrzebna literatura grecko-rzymska?	680
Ewa Bieńkowska, Wygnaniec	686
Ewa Bieńkowska, Postscriptum	695
Noty o autorach	697